75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 33. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ЛЮТОГО 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 20, 1968 No. 33. VOL. LXXV

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 19 лютого, 1968

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ ГОЛОСУВАТИМЕ У ВІВТОРОК 20-го лютого над проєктом про припинення дебат над законопроєктом про охорону громадянських прав. Обструкція республіканських і південних сенаторів проти схвалення урядового проєкту триває вже один місяць. Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Майк Менсфілд та 19 демократичних і 9 республіканських сенаторів внесли пропозицію про закінчення обструкції, бо дальші дебати безцільні. До припинення дебат треба більшости двох третіх присутніх сенаторів, при повній присутності — 67-ох голосів. Виглядає, що не буде такої більшости.

АРМІЯ НАГРОМАДЖУЄ ЕКВІПУНОК та все потрібне до контролі вуличних заворушень, коли б вони виникли в деяких містах найближчого літа. Ці матеріяли нагромаджуються у військових магазинах в стратегічних пунктах країни, звідки можна б їх негайно літаками перевести до місцевостей, в якких виникли б вуличні заворушення. Армія і Крайова Ґвардія роблять широкі і різнородні приготовання: збирають мапи підземної залізниці і каналів, водопроводів і електричної системи в містах, де могли б виникнути заворушення. Навіть приготовляють меню для змобілізованих відділів Крайової Ґвардії.

ДЕФІЦИТ В ПЛАТНИЧОМУ БАЛЯНСІ з закордоном в 1967-му році становив 3.57 більйона дол., як про це повідомляє Департамент Торгівлі. Президент Джансон передбачав в січні ц. р., що дефіцит становитиме між 3.5 до 5-ох більйонів дол. Найгірше в цьому це, що дефіцит в четвертій чверті 1967 р. був найбільший і виносив аж 1.83 більйона дол., що було найбільшим дефіцитом для одної чверті від 1950-го року. Дефіцит збільшився тому, що зріс імпорт аж на 560 мільйонів дол. в останній чверті.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ ЗВІТУЄ, що особисті прибутки в січні 1968 р. збільшилися на 1.9 більйона дол. і становили 652.2 більйона дол. в річному відношенні. Річне відношення дістаємо таким способом, що прибутки з одного місяця множимо через 12. Федеральна Резервова Рада звітує про те, що промислова продукція в січні ц. р. зменшилася на шість десятих одного пункта, що рівняється чотирьом десятим одного відсотка. Вона становила в січні 161.2 відсотка в порівнянні з пересічною продукцією 1957-1959 років.

КОНСЕРВАТИВНІ РЕСПУБЛІКАНЦІ ПРОТИ того, щоб Рокефеллерів „бліц" допоміг нюйоркському губернаторові здобути номінацію на кандидата на президента. Конґресмен Джан М. Ешбрук із Огайо та пані Филіс Шлефлай, авторка книжки - бестселлера в користь Голдвотера в 1964-му році закликали жінок на зборах в Ст. Луїсі, щоб старалися здобути становища делеґаток на Республіканську Конвенцію в Маямі на Флориді навіть проти партійного схвалення, та щоб на Конвенції голосували проти Рокефеллера. Також сенатор Стром Тирмонд закликав представників 30-ох стейтів найменувати консерватиста на кандидата.

У СВІТІ

ҐЕН. СЕКРЕТАР КОМПАРТІЇ СССР ЛЕОНІД БРЕЖНЄВ НАЗВАВ АМЕРИКАНСЬКУ ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ „грабіжницькою", тавруючи її за В'єтнам, перебування у Південній Кореї та підримування Ізраїлю у тому, що Ізраїль не хоче звільнити зайняті ним у минулорічній червневій війні арабські землі. Брежнєв промовляв на партійній конференції у Ленінграді. Він заявив, що „тепер не може бути більше мови про існування будь-якого керівного центру для всіх комуністичних партій". Вважають, що це поступка для румунів.

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ ЗВІЛЬНИВ ТРЬОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛОНЕНИХ ЛЕТУНІВ, одного майора, одного капітана й одного поручника. Два американські пацифісти перебрали їх в Ганою та перевезли літаком Міжнародної Комісії до столиці Ляосу Вієнціяну, звідкіля повезено їх на американське військове летовище в Сіямі (Таї), а відтіль через Філіппіни до ЗДА. Речник звільнених, майор Норріс Оверлі заявив, що супроти нього й інших американських полонених у Північному В'єтнамі поведінка була добра.

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР КУРТ ГЕОРГ КІЗІНГЕР І ПРЕЗИДЕНТ ФРАНЦІЇ ДЕ ГОЛЛЬ ПРОГОЛОСИЛИ СПІЛЬНИЙ КОМУНІКАТ, в якому в принципі допускають збільшення Европейської Економічної Спільноти на дальших членів, але покищо погоджуються на „внутрішнє домовлення" з тими, що бажають вступити до ЕЕС щодо поширення торговельних взаємин. Таким чином де Голль у принципі признав можливість прийняття до ЕЕС Британії, але ще не тепер. До ЕЕС належать Франція, Західня Німеччина, Італія, Голляндія, Бельґія і Люксембурґ. Цій 2-денній німецько - французькій конференції приписують велике значення, як замиренню всередині ЕЕС: Франція заклала була „вето" проти прийняття Британії, а всі інші члени ЕЕС підтримували Британію. Скінчилася ізоляція Франції в ЕЕС.

АЛЕКСЄЙ РОЩІН ВІД СССР НА ЖЕНЕВСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗЗБРОЄННЯ ЗАГРОЗИВ тим державам, які не підпишуть міжнародного договору проти поширення атомової зброї, що атомові держави не даватимуть їм „помочі і співпраці" у постачанні атомової енерґії для мирових цілей. Ця погроза нібито скерована на адресу Східньої Німеччини, Чехословаччини й тих невтральних країн, які вважають, що згаданий атомовий договір стягає їх до категорії другорядних держав, не даючи водночас ґарантії проти аґресії збоку атомових країн.

БЕЛЬҐІЯ РІШИЛА ВІДМОВИТИСЬ ВІД ПЛЯНУ КУПНА АМЕРИКАНСЬКИХ ДЖЕТОВИХ БОМБОВИКІВ „Ф-5" і закупити 106 французьких джетових бомбовиків типу „Міраж У", які дістала б впродовж найближчих 5-ох років за суму 150 мільйонів дол. Бельґія пояснює своє рішення кращими фінансовими умовами, що їх дістала від Франції.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ КОНСТАНТИН ВИПРОВАДИВСЯ З ГРЕЦЬКОЇ АМБАСАДИ У РИМІ та переїхав до готелю „Еден". Константин перебуває у Римі від 13 грудня ц. р., коли-то він виїхав з Греції з своєю дружиною, двоїма дітьми і матір'ю після невдалої спроби відсунути від влади теперішній грецький уряд. Поворот короля Константина до Греції знову відсунений на пізніший час — мабуть після проголошення нової конституції і плебісциту над нею та часу нових виборів.

КОМУНІСТИЧНІ ПАРТІЇ СССР ТА ІНШИХ КРАЇН НА СУДІ СВІТОВОЇ ОПІНІЇ У ВАШИНҐТОНІ

Вашинґтон. — У понеділок, 19-го лютого, о год. 9:30 ранку, саме в тому часі як це число „Свободи" починало друкуватись на пресі, тут у Залі Націй Джорджтавнського Університету починався суд Трибуналу Світової Опінії над комуністичними партіями Совєтського Союзу та інших країн. Суд триватиме три дні, до середи 21-го лютого включно та вислухає цілий ряд свідків, між ними президента Українського Конґресово Комітету Америки проф. Лева Добрянського, вислухає обвинувачувачів і оборонців та вкінці проголосить вирок.

Причини і цілі суду

Думку про інсценізацію суду світової опінії над комунізмом видвигнула група видатних американських знавців комуністичних злочинів у зв'язку із однобічною совєтськоюо пропаґандою з нагоди 50-річчя комуністичної контреволюції в 1967-му році. Між цими американцями були такі відомі імена, як Юджін Лайонс, о. Даніл Лайонс, Дейвід Джовис, Герберт Філбрік та інші. Вони прийшли до висновку, що такою інсценізацію трибуналу світової опінії над комунізмом та пізнішою публікацією зібраних для цього суду матеріялів можна буде в якійсь мірі протиставитись тим комуністичним брехням, що їх поширюється в світі з нагоди 50-річчя большевицької контрреволюції.

Трибунал, обвинувачувачі і свідки

У склад Трибуналу Світової Опінії входять: Леслі Л. Андерсон, тепер суддя Окружного Суду в Міннеаполісі, Мінн. Раніше він практикував право як адвокат. активував право як адвокат. Д-р Д. С. Чен в ЗДА, один із найвидатніших правників Китаю. Раніше був головою адвокатської Палати в Шанґгаю та професором права на Шанґгайському університеті. Д-р Еміліо Нунєс - Портуандо, колишній провідний дипломат Куби, був президентом Ради Безпеки Об'єднаних Націй. Д-р Стефан Осуски, член Міжнародної Комісії Юристів у Женеві, колишній чехословацький дипломат.

Обвинувачувати будуть: С. Дікерман Вілліямс, колишній помічник головного судді Вілліяма Тефта, тепер член великої адвокатської фірми в Ню Йорку. Д-р Вілліям Робертс, деректор Інституту Міжнародного Права. Фред Склафлай і Перрін Батлер, видатні адвокати і знавці міжнародного права.

Між свідками є: Константин В. Болдирефф, голова американського відділу НТС — російських солідаристів; Ентоні Бускарен, професор політичних наук в Ле Мойн коледжі; майор Едґар С. Бонді, екзекутивний секретар Церковної Ліґи Америки; Едвард С. Батлер, екзекутивний віце - президент Інформаційної Ради Америки; о. Реймонд де Єгер, колишній місіонар в Китаю; проф. Лев Добрянський, президент Українського Конґресового Комітету Америки; Аґмадуллаґ Донто, студент з Тибету; д-р Джозеф Дуннер, професор політичних наук в Єшівському університеті в Ню Йорку; Луїс Гонсалес-Ґрахаляс, голова кубинсько-неґерської організації спротиву; о. Деніл Лайонс, директор Інституту Дослідів Східньої Азії; Юджін Лайонс, старший редактор „Рідерс Дайджест"-у; Філіп Абот Лус, колишній лідер Проґресивної Партії Праці; Джан Нобел, колишній в'язень нацистів в Німеччині та в'язень большевиків у Воркуті; Герберт А. Філбрік, колишній скритий аґент Федерального Бюра Інвестиґації між американськими комуністами, а дальше: д-р Ніколас Няраді, д-р Стефан Поссоні, д-р Гермініо Портелль-Віллля, о. Ричард Вурмбрандт, д-р Ю Чан Янґ, та Бернард Иог, усі міжнародні відомі імена.

Підсудні

Між підсудними називається комуністичні партії Совєтського Союзу, Альбанії, Болгарії, Польщі, Чехословаччини, Східньої Німеччини, Румунії, Юґославії, Півн. Кореї, Північного В'єтнаму, Китаю, Альжиру, Куби, та ЗДА. Усім цим партіям був переданий в дні 7-го листопада 1967-го року „поклик до суду" в той спосіб, що оріґінальний поклик передано в тому дні комуністичній партії Совєтського Союзу через совєтську амбасаду у Вашинґтоні, а всім іншим вислано рекомендованою поштою до їхніх амбасад.

Акт оскарження

В акті оскарження всі названі комуністичні партії обвинувачується в тому, що вони взяли участь у змові для поповнення таких злочинів: плянування, підготова та ведення аґресивних воєн, інвазій і підривних акцій; участь у змові для позбавлення людей свободи релігії; участь у загальній політиці і змові скасувати свободу думки і слова; участь у загальній політиці встановлювання практик каторжних робіт; участь у змові позбавити незалежні нації права на державне самовизначення.

Усі ці та подібі обвинувачення матимуть своє потвердження в документах та зізнаннях свідків. Всі документи цього світового трибуналу публічної опінії над міжнародним комунізмом будуть опісля опубліковані та поширені між усіми народами світу.

Англійка дасть концерт для українців в Ню Йорку

Ню Йорк. — Від кількох днів тут перебуває пані Елизабет Тилія (Elizabeth Tilea) англійська співачка-сопрано з Лондону, що належить до тих благородних душ, які глибоко співчувають поневоленим народам та бажають їм допомогти. Мавши це на меті, пані Тилія є активним членом Англо-Українського Товариства та щиро заступається за справу визволення українського й інших поневолених Москвою народів, мавши до цього багато добрих нагод в своїй артистичній діяльності та під час своїх подорожей по світі. До речі, пані Тилія є споріднена з родиною 26-го Президента ЗДА Теодора Рузвелта і тепер є в гостях у кревнячки відомої пресової колюмністки пані Кемет Рузвелт, яка недавно одну із своїх синдикованих статтей присвятила документам Вячеслава Чорновола. Идучи на зустріч побажанням і проханням українців в Ню Йорку, пані Тилія погодилася дати для них концерт, який відбудеться вже в найближчий четвер, 22-го лютого, о год. 7-ій вечері в залі Українського Інституту Америки при 79-ій вулиці і 5-ій евеню. Пані Тилія має в своїм репертуарі також кілька українських пісень.

Президент конферував з Айзенгавером та відвідав військові бази

Палм Дезерт, Каліфорнія. — Президент Джансон закінчив поїздку до військових баз, яку відбув в суботу і в неділю 17 і 18 лютого, зустріччю з колишнім президентом Д. Д. Айзенгавером в його зимовім мешканню, конферуючи з ним впродовж трьох годин про війну у В'єтнамі. Генерал поручник Луїс В. Волт, заступник коменданта морської піхоти, та спеціяльний дорадник Президента Волт В. Ростов, поінформували Айзенгавера про стан війни у В'єтнамі. Преса здогадується, що президент Джансон докладніше говорив генералові Айзенгаверові про те все щодо війни у В'єтнамі, про що він коротко інформував ті військові з'єднання, які він прощав перед від'їздом до В'єтнаму, або яких вітав із приїздом з терену війни. На літаконосці Constellation Президент заявив морякам і летунам, що люди можуть розходитися в різних справах під час дебат, але коли люди мусять діяти, а такий час настав тепер для Америки, то вони мусять діяти без жадного вагання. Ворог „сподівається зламати волю американців", казав Президент, але це йому не вдасться. На цьому літаконосці Президент переночував, розмовляючи та споживаючи харчі з моряками. Президент заявив, що шукання миру закінчилися, покищо, невдачею, тому треба припинити дебати і діяти, як це і досі робили хоробрі американські вояки на полі бою. Президент бачив у Форті Брегґ, Північна Каролайна, як відділи 82-ої дивізії від'їздили до В'єтнаму. В Ель Торо в Каліфорнії він спостерігав, як частини морської піхоти відлітали до В'єтнаму. Після того Президент відлетів гелікоптером на літаконосець Constellation, який стояв недалеко Сан Дієго на океані. Цей літаконосець вернувся з В'єтнаму. Вкінці Президент відвідав генерала Д. Д. Айзенгавера, з яким конферував і грав у ґольфа. Звідтам Президент відлетів до Вашинґтону.

Комуністи у В'єтнамі розпочали другу частину своєї офензиви

Сайґон. — В минулу неділю 18 лютого — на Півдні Азії був понеділок 19-го, комуністи обстріляли міномeтами й ракетами летовище Тансоньют, віддалене тільки за 6 миль від центру Сайґону, як також цілий ряд інших міст, містечок і американських баз у Південному В'єтнамі. Одна ракета вибухла у ждальні названого вгорі летовища біля Сайґону, пошкоджена також контрольна вежа. Два бльоки дальше від місця того комуністичного бомбардування знаходиться головна кватира ґенерала Вільяма Вестморленда. Згинуло 6 американських вояків і 67 було ранених. Ворожі міномети поцілили і запалили чотири літаки, стаціоновані на летовищі, один ганґар, каплицю й різні інші будинки. Така атака тривала тільки 15 хвилин, але заподіяла великі шкоди. Військові коментатори звернули вже раніше увагу, що практично не можливо забезпечитись проти подібних атак, тому, що комуністичні партизани орудують мінометами, що їх може переносити й обслуговувати одна особа.. Найбільша атака була звернена проти міст Фантієт, за 90 миль на схід від Сайґону. Після обстріляння того міста мінометами і ракетним вогнем — коло 500 партизанів заатакували місто досвіта, захопили в'язницю, випустили відтіль коло 500 в'язнів і захопили шпиталь, в якому перебували ввесь день. Південно - в'єтнамське й американське військо, що наспіло літаками, викинуло з боями партизанів з того міста. В'єтконґ заатакував також летовища в Плейку й Контумі та кілька провінційних столиць і інших міст, які вже були предметом комуністичних атак 31 січня ц. р. Комуністична офензива охопила велику частину Південного В'єтнаму, однаково середню верховинну смугу, як дельту ріки Меконґ. Американці сподівалися такого поновлення комуністичної офензиви.

КҐБ погрожує репресіями родинам і приятелям засуджених письменників

Москва. — Совєтські власті загрозили репресіями родинам і різним приятелям засуджених недавно Александра Ґінсбурґа, Юрія Ґалянскова і Алексєя Добровольського, за те, що вони таврували публічно негідний спосіб переведення тієї судової розправи, яка насправді була глумом над правосуддям. До КҐБ (Комітет Ґосударственної Безопасності) викликано приятеля засудженого Ґінсбурґа Павла Літвінова, матір Ґінсбурґа Людмілу і його наречену Ірину Жолковську. Викликано туди теж кол. генерала Пйотра Ґріґоренка і сина колишнього генерала, розстріляного за Сталіна, Петра Якіра. Всім їм погрожували, що це „остання перестoрога" і коли вони не припинять поширювання „фальшивих інформацій" про той суд і засуд, то їх арештують і судитимуть за 190 статтею карного закону про кари за „очорнювання овєтської влади" Поета й математика, Александра Єсєніна-Вальпіна забрали в минулий четвер з дому і він більше туди не вернувся.

ЗДА перестерегли Північну Корею проти карання моряків з „Пуебло"

Вашинґтон. — Американський Уряд перестеріг Північну Корею, що коли б тамошні комуністи судили й засудили на будь-які кари членів залоги американського корабля „Пуебльо", що його північно-корейські комуністи схопили 23 січня ц.р., то це Америка вважатиме за акт „свідомого великого загострення ситуації". Американський Уряд затаврував, як комуністичну пропаґандивну фальшивку оприлюднене „признання до вини" та „покаяння" всіх 82-ох членів залоги „Пуебла". У тому „покаянні" кажеться, що „Демократична Народна Республіка Кореї має повне право вирішити нашу долю. Тому, що ми не є звичайними полоненими, але злочинцями, приловленими на виконуванні шпиґунства, то ми не можемо скаржитись, навіть коли б прийшло найгірше".

ПОМЕР ЄВГЕН МАЛАНЮК — НАЙВИДАТНІШИЙ ПОЕТ НА ЕМІҐРАЦІЇ

Євген Маланюк

Ню Йорк. — В четвер 15 лютого ц.р. тут помер несподівано від серцевої атаки Євен Маланюк — найвидатніший український поет у діяспорі. Смерть постигла Поета на 71-ому році життя. Народжений 1897 року на Херсонщині, сл. п. Євген Маланюк вчився в реальній школі в Єлисаветі, потім в Політехнічному Інституті в Петербурзі. Мобілізований пд час першої світової війни, закінчив військову школу в Києві і з 1917 р. був старшиною Армії УНР, з якою вийшов на еміґрацію. Перебувши якийсь час у Польщі в таборах інтернованих, переїхав на Чехословаччину, де закінчив з дипломом інженера Українську Господарську Академію в Подєбрадах. Згодом працював за фахом у Польщі, здебільшого у Варшаві. Під кінець другої світової війни еміґрував в Німеччину і пізніше до ЗДА, де до кінця своїх днів жив у Ню Йорку.

Літературну діяльність почав сл. п. Євген Маланюк під час перебування в таборі інтернованих вояків Армії УНР в Каліші, де разом з Ю. Дараганом, М. Селегієм та ін. поетами заснував літературний журнал і видавництво „Веселка". Перша збірка поезій Є. Маланюка вийшла в Празі п. н. „Стилет і стилос". За нею слідували збірки поезій „Гербарій" (1926), „Земля й залізо" 1930), „Земна мадонна" (1934), „Перстень Полікрата" (1939), „Вибрані поезії" (1943). На еміґрації, вже в ЗДА були видані нові книжки: „Влада" (1951), зібрані „Поезії" (1954), „Остання Весна" (1959), поема „П'ята симфонія" (1953). Був Покійний також літературним критиком і есеїстом. Дві книжки його есеїв під назвою „Книга спостережень" вийшли 1962 і 1966 рр. Окремо були видані збірки есеїв „Нариси з історії нашої культури" і „До проблеми большевизму". Уже з половини 1920-их рр. сл. п. Євген Маланюк був одним із найближчих співробітників відновленого у Львові під редакцією Дм. Донцова „Літературно-Наукового Вістника" і згодом „Вістника", вміщаючи в цих журналах свої поезії, рецензії, статті. Останніми місяцями підготовляв до друку нову збірку поезій. Своєю поетичною творчістю й писаннями мав великий вплив не тільки на розвиток літературного процесу на еміґрації, але й на українську літературу в УССР. В боротьбі проти цього впливу, большевицька преса й режимні совєтські поети часто атакували сл. п. Євгена Маланюка „проклинаючи" його, лаючи „фашистом" і т. д.

Панахида за спокій душі сл. п. Євгена Маланюка була встановлена на понеділок 19 лютого ц.р. о год. 8-ій вечора в похоронному закладі Петра Яреми при Іст 7-ій вулиці в Ню Йорку. Заупокійна Служба Божа буде відправлена у вівторок 20 лютого в церкві св. Юра в Ню Йорку і звідти ж о год. 10:45 тіло Покійного буде перевезене до Бавнд Бруку, Н.Дж., і похоронене там на Українському Цвинтарі.

ОРГАНІЗАЦІЙНА КОМІСІЯ СКВУ ВІДБУЛА ЛІКВІДАЦІЙНІ НАРАДИ

Ню Йорк. Організаційна Комісія Підготовного Комітету Пан - Американської Конференції для Світового Конґресу Вільних Українців відбула тут минулої п'ятниці, 16-го лютого, свої останні, ліквідаційні наради, виконавши своє завдання. Як відомо, Підготовний Комітет ПАУК для СКВУ складався з Програмової Комісії, що існувала при Комітеті Українців Канади у Вінніпеґу, та Організаційної Комісії при УККА в Ню Йорку. Обидві ці Комісії провели основну працю для підготови і переведення першого Світового Конґресу Вільних Українців, що відбувся в половині листопада 1967-го року в Ню Йорку. Ці останні наради Організаційної Комісії, в якій взяло участь круґло 30 її членів, що репрезентують різні крайові організації, відкрив і ними проводив голова Комісії Йосип Лисогір. Він і започаткував звітування про пророблену працю та про СКВУ. Мґр. Іван Базарко звітував про систему праці та про саму працю, зв'язану з СКВУ, яка виконувалася в керованій ним канцелярії УККА. Касовий звіт склав за фінансову Комісію Іван Кокольський, ствердивши, що загальні прибутки, зв'язані з СКВУ, включно з пожертвами на ту ціль та конґресовими оплатами, виносили 94,210.33 дол. з чого досі покрито видатки на загальну суму 77,531.18 дол. Докладні організаційний та фінансовий звіти будуть вкоротці після їхньої перевірки контрольними органами, опубліковані. Над звітами розгорнулась довша дискусія, в якій всі дискутанти підкреслювали величезний успіх Світового Конґресу, хоч і був в його підготові та переведені ряд недомагань, що в нічому не поменшує загального успіху. Організаційна Комісія однодушно рішила, щоб зліквідуватись, виконавши своє завдання.

Під час нарад одержано вістку про смерть поета, сл. п. Євгена Маланюка і на заклик предсідника зборів п. Лисогора пошановано пам'ять Покійного вставанням з місць та хвилиною мовчанки.

КОМІТЕТ ПОСВЯЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТЕДРИ В БУЕНОС АЙРЕСІ

В столиці Арґентини під проводом о. І. Балука створено Комітет для викінчення й посвячення Української Католицької Катедри, яку посвятять у вересні ц. р. Заповідають, що акт посвячення виконує Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф, який прибуде на Євхаристійний Конґрес в Колюмбії, а опісля відвідає українців в Арґентині. Комітет проводить свою акцію під патронатом Владики Кир Андрія Сапеляка, Апостольського Візитатора, який успішно проводить багатогранну місію в розбудові релігійного життя численних українських громад Арґентини та Параґваю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рік Людських Прав

За рішенням 18-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, 1968-ий рік проголошено Роком Людських Прав. Хоч практично ще не здійснено жадних конкретних заходів для відзначення цього року, здається, ще ніде в світі, в СССР уже поспішили скликати нараду і заплянували чергову „потьомкінську" виставу. „Радянська Україна" з 8 лютого повідомила за московською пресою, що в Москві відбулась нарада товариства „Знання" для відзначення року за постановою ОН і що „вже затверджено плян роботи в цьому напрямку". За цим пляном передбачено охопити лекціями - доповідями все населення СССР, від колгоспників до академіків, які, до речі, автоматично є дійсними членами товариства „Знання", що найбільше спеціялізується в антирелігійній діяльності. Теми лекцій: „послідовна боротьба СССР за демократію і права трудящих, викриття імперіялістичної політики, ґеноциду, расизму, політичного терору й інших порушень демократичних свобід у капіталістичних країнах". При чому рекомендують „ширше залучати для доповідей членів товариства, які побували в зарубіжних країнах"...

Отак, ще й немає „наступу", ще в країнах - членах ОН не розвинулась кампанія відзначування Року Людських Прав, а вже ключники тюрми народів нашвидку готуються до чергового наступу на вільний світ і чергове фальшування дійсного стану людини і народів у червоній московській імперії. Про людські права в СССР або не будуть згадувати, або ж покликуватимуться на так звані конституції, в тому числі й УССР.

Чи вільні українці пройдуть мовчки повз Рік Людських Прав і 35-ту річницю голоду? Напевно, що ні. Голоси наших братів з мордовських концтаборів закликають нас до зорганізованих виступів на захист прав української нації. Листи В. Чорновола і його друзів по недолі доходять нині до мільйонів американців, канадійців, французів, німців через світову пресу. Ми повинні знайти шляхи їх скапіталізувати в боротьбі проти московської тюрми народів — за людські права.

Змінливі події перед виборами

Відома річ, що бавитися у політичного ворожбита надзвичайно ризиковно, бо будь - котрого дня можуть трапитися події, які цілком змінюють ситуацію. Ще рік тому здавалося, що при всіх критичних голосах на адресу політики президента Джансона у В'єтнамі — він таки безперечний та безконкуренційний кандидат Демократичної партії у найближчих президентських виборах, і Демократична партія куди суцільніша за Республіканську, що має аж кількох потенціяльних кандидатів, суперництво яких може розхитати передвиборчу конвенцію тієї партії ще більше, аніж це сталося у липні 1964 р. в Сан Франсіско, коли то вибір сенатора Беррі Голдвотера на президентського кандидата насправді розколов ту партію.

Коли демократичний сенатор Юджин МекКарті проголосив свою кандидатуру, то вона не знайшла в американському громадянстві значного відгуку. Але ось минулого тижня екзекутива надзвичайно впливової організації Американці для Демократичної Акції 65 голосами проти 47 рішила підтримати Юджина МекКарті — проти Джансона. Зразу ж посипались резиґнації з проводу тієї організації різних лідерів великих робітничих спілок, високих державних урядовців та поважних інтелектуалів. Рішення АДА не збільшує виборчих шансів названого сенатора, — Линдон Джансон все одно буде кандидатом Демократичної партії. Але те рішення АДА вказує на поглиблення розбіжностей всередині Демократичної партії, які її послаблюють. Кандидування третього демократа, колишнього губернатора стейту Алабами, Джорджа Воллеса, який тепер виступає під фірмою „незалежного" з радикальними гаслами проти муринських заворушень, зросту злочинства й боротьби проти комунізму — може пошкодити обом партіям у південних американських стейтах, особливо ж Л. Джансонові в його рідному стейті Тексасі.

Несподівано замрячилась теж ситуація всередині Республіканської партії. Моральна поразка, що її зазнав нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер під час страйку чистильників у Ню Йорку, сильно підрізала його шанси, як потенціяльного найсильнішого контркандидата Ричарда Ніксона. Прихильники Рокефеллера, читаємо в коментарях, „журяться" таким несподіваним зворотом громадської думки проти нього, і невідомо, чи вони тепер підтримають кандидатуру мишиґенського губернатора Джорджа Ромні, чи примиряться з Ніксоном.

Нічого не можна сьогодні передбачати, бо події змінливі, і від тієї змінливости залежить ситуація у дні виборів 5 листопада ц. р.

ДЕПЕША З РАВЕНСБУРҐУ

Мюнхен. — Відома з нової історії Европи подія, що сталася в липні 1870 р. Саме тоді був король Пруський Вільгельм I на лікуванні в місті Емсі. Між Францією і Прусією панувало в той час велике напруження. Французький імператор Наполеон III був занепокоєний зростом впливів Прусії в малих державах Німеччини і хотів спинити цей розвиток хоч би й війною. Голова пруського уряду Отто фон Бісмарк передбачав конфлікт з Францією, і Прусія була мілітарно підготована до зудару з своїм західнім сусідом. Для цього пригода в Емсі була бажана пруському прем'єрові.

В той час в Еспанії запросили на вакантний трон принца з дому Гогенцоллерн - Зіґмарінґен, проти чого подав протест Наполеон III. Він послав свого амбасадора Бенедетті до пруського короля в Емс з вимогою, щоб Вільгельм I відкликав кандидатуру німецького принца на еспанський трон і дав обітницю, що й на будучність ніхто з дому Гогенцоллернів не буде претендувати на це становище.

Пруський король прийняв першу пропозицію, але відмовився прийняти другу, як образливу. Про цю свою розмову з французьким послом в Емсі Вільгельм I повідомив Бісмарка телеграмою, посланою до Берліну.

13 липня 1870 року Бісмарк скоротив цю телеграму і зредаґував її так, що вона викликала обурення у Наполеона III. Французький імператор оголосив Прусії війну, котру французи програли. „Емська депеша" була пасткою, яку Бісмарк наставив проти Франції, знавши гарячу вдачу Наполеона III і непідготованість Франції до війни.

Депешу з Емсу пригадали в Німеччині й Франції з приводу промови, яку виголосив міністер закордонних справ Західньої Німеччини Брандт 3 лютого в місті Равенсбурґу. Він говорив на крайовому з'їзді соціял - демократичної партії теж про міжнародну ситуацію. Згадав про дружні зв'язки Німеччини з Францією і висловив надію на об'єднання країн Західньої Европи, додавши, що це станеться, якщо цьому не перешкодить „нерозсудна політика".

Представник німецької пресової аґенції „зредаґував" промову Брандта на свій лад, додавши від себе, що Брандт назвав перешкодою об'єднання Европи „жадного влади голову уряду" однієї держави. Французькі журналісти ще „оздобили" телеграму, додавши від себе, що Брандт говорив про „жадного влади старця".

Коли ці вістки долетіли до Парижу, то в урядових колах цьому дали віру. Саме в той час у Парижі був президент Західньої Німеччини Любке на відкритті нового приміщення німецького посольства. Не перевіривши змісту телеграми про слова Брандта, президент де Ґолль дав розпорядження виключити із списку гостей, запрошених на вечерю до президентського палацу, членів німецького уряду, що були в Парижі...

Така гостра реакція французького президента мала причину в тому, що німецька пресова аґенція, не вважаючи на спростування Брандта, повторила звідомлення свого кореспондента про промову Брандта в Равенсбурґу. Тільки після того як промова Брандта, записана на маґнетофоні, була доведена до відома аґенції, її дирекція попросила вибачення за неприємний інцидент.

Своє завершення „депеша в Равенсбурґу" мала в парляменті в Бонні. Міністер Брандт повторив своє переконання, що приязнь між Францією та Німеччиною буде й надалі в основі німецької міжнародної політики. Він додав, що між приятелями можуть бути суперечності в оцінці різних проблем, але це не повинно бути перешкодою дружньої співпраці.

У Парижі зрозуміли, що огірчення на Брандта було безпідставне, і французька сторона заявила, що ця справа закінчена. Але хвилювання по обох боках Райну, викликане зфальшованою депешею, нагадало німцям і французам про історичну „депешу з Емсу". В 1870 році вона дала привід до трагедії — війни між Францією, Прусією і німецькими союзниками. Тепер депеша з Равенсбурґу може дати матеріял для веселої комедії чи навіть оперети під шекспірівською назвою: „Багато галасу знічев'я".

П. А.

Сенатор Лонґ не передбачає податкової реформи в цьому році

Вашинґтон. — Сенатор демократ із Луїзіяни Рассел Б. Лонґ, який очолює Сенатську Фінансову Комісію, заявив, що 1968-ий рік не буде роком податкової реформи. Цієї реформи домагаються ліберальні члени Конґресу, які хотіли б, щоб законопроєкт про реформу податків був заступником або хоч би доповненням до законопроєкту про збільшення прибуткових податків, чого домагається вже другий рік Уряд. Та сенатор Лонґ домагається, щоб президент Джансон вніс законопроєкт про податкову реформу, щоб Конґрес мав час вистудіювати цю справу. В справі податків сенатор Лонґ є дещо м'якший від голови Палатної Комісії Способів і Засобів конґресмена з Аркенсо Вілбура Д. Міллса. В спільній Економічній Конґресовій Комісії зізнавав голова Федеральної Резервової Ради Вілліям Мек Чесні Мартин, який підтримує проєкт про збільшення прибуткових податків, і то навіть більше, як на 10 відсотків.

Інж. М. Діденко

ТОРТУРИ В КАТІВНЯХ НКВД

В пересланих у вільний світ матеріялах Вячеслава Чорновола згадується, між іншим, що й тепер, як за Сталіна, застосовується в кабінетах та підвалах КҐБ тортури, зокрема вимушене безсоння в'язнів. У зв'язку з цим хочу пригадати різного роду тортури, широко практиковані в часах Єжова, тінь якого знову звисає над Україною.

Як правило, слідчий НКВД пред'являв заарештованому обвинувачення за своїм смаком і бажанням, залежно від службового стану арештованого, його соціяльного походження та національности. Також, як правило, під час слідства катували всіх доти, аж поки жертва не погоджувалась з пред'явленим їй обвинуваченням і не підписувала протокол допиту.

Тортури, застосовувані в НКВД, мали свої назви, але хто їх давав, кати чи в'язні, мені невідомо.

„Струхнути". Це — звичайне побиття жертви палицею, прес - пап'є, ременем або просто кулаками чи носками чобіт.

„Балет". Биття якимнебудь твердим предметом по колінах. При цьому катуванні людина від болю не може стояти на одному місці і безперервно „танцює".

„Парада". В'язня змушують стояти наструнко і дивитись на яскраву електричну лямпу. У такому положенні молода і здорова людина може витримати від чотирьох до шести діб, після чого втрачає свідомість. Ноги і живіт покатованого спухають на четвертий день, і він відчуває німий, тупий, але сильний біль. Звичайно появляються ґалюцинації.

„Кімната сміху". Це порожна кімната, в стіни і підлогу якої залучується електричний струм. Жертва, введена в таку кімнату, кидається з місця на місце в болючих конвульсіях. Часто цими тортурами кати досягали своєї цілі особливо у нервових людей.

„Маскарада". Жертву роздягають догола, потім одягають на неї кожух, хутро якого посипано якимсь порошком із специфічним запахом, і садовлять біля розжареної печі. Протягом тридцяти - сорока хвилин вона втрачає свідомість. Після цього кат бризкає жертві в обличчя якоюсь рідиною і дає щось їй нюхати. Свідомість вертається, і жертві пропонується підписати протокол обвинувачення. В разі відмови згадана вище процедура повторяється. Після цього знущання все тіло жертви вкривається маленькими, надзвичайно болючими на дотик пухирями.

„Пляж". Майже голого в'язня залишають у підвалі з цементною підлогою. Температура в підвалі під нулем. Тримають у підвалі доти, поки не „признається" у придуманому слідчим злочині.

„Краков'як". Один або всі пальці руки в'язня закладують між дверми та стіною і повільно закривають двері, поки нещасний від неймовірного болю не починає кричати. Слідчий-садист питає: „А що, болить?" — і вимагає признатись.

„Курорт". Карцер, у якому денний раціон в'язня двісті п'ятдесят грамів хліба і склянка води. На п'ятий день — тарілка „баланди". Жертва спить на цементовій підлозі.

„Конвеєр". Безперервний допит вдень і вночі на протязі декількох діб. Слідчі змінюються через декілька годин.

„Труна". В'язня кладуть на декілька діб у спеціяльну дерев'яну скриню і скеровують йому в обличчя яскраву електричну лямпу.

„Ложа". Звичайний стільчик з сидженням, оббитим маленькими цвяхами, головки яких вистають над поверхнею сидження. На цей стільчик садовлять жертву, ноги її закладають за палицю, прибиту між двома передніми ніжками стільчика, а руки — за спинку і зв'язують їх. Жертва не може ворухнутися, а тим часом головки цвяхів заганяються в її тіло, спричиняючи страшний біль.

„Буржуйка". Жертву декілька днів морять голодом, а потім дають їй смачну, але дуже пересолену їжу. Зголодніла жертва на неї накидається, після чого її переводять у спеціяльну камеру з дуже високою температурою. За короткий час у жертви появляється велика спрага, але води їй не дають, поки не згодиться підписати пред'явленого обвинувачення.

„Веселий танець". Людину виводять з камери зимою в морозний день у самій сорочці на тюремне подвір'я, де вона танцює на снігу від холоду стільки, скільки хоче кат. Ці тортури звичайно стосували до старших людей, головним чином до священиків.

„Архиєрейська служба". Жертві одягають на голову ковпак, а потім б'ють по голові книгою до нестями.

„Молитва". Жертву ставлять на коліна на підлогу, густо посипану грубою сіллю.

„Сонячні ванни". Закладають в'язневі на нозі між пальцями папір, а потім його підпалюють.

„Перевірка нервів". Жертву прив'язують до тапчана з оберненою набік головою. В її вухо або на скроню безперервно падають краплі холодної води. Були випадки, коли люди після цих тортур верталися у камеру напівбожевільними.

„Манікюрні". Під ніготь жертви слідчий засаджує голку.

„Наукові". В організм жертви, головним чином через їжу вводять волепослаблюючу речовину, після чого вона стає абсолютно байдужою до оточення і не в силах спротивлятися волі слідчого. Фактично з живої людини роблять манекен.

Описати, як діють тортури на психіку жертви, тяжко. Можу тільки сказати, що морально - психічні

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло [illegible]

ПЕРДБАЧАЄТЬСЯ НОВА ЕПІДЕМІЯ

Ще не минула епідемія інфлюенци, а вже Уряд Охорони Публічного Здоров'я повідомляє, що в цьому році передбачається епідемія інфекційної жовтяниці, яку в медичному світі звуть інфекційним гепатитом.

Цю хворобу викликає вірус, вона дуже заразлива і переноситься через безпосередній контакт, а крім цього з невідомих причин має тенденцію повторювати сь епідемічно кожних шість-сім років. Остання епідемія жовтяниці в ЗДА була 1961 року, спричинивши понад 72 тисячі захворювань. Статистичні дані виявляють різну смертність від цієї поважної недуги: діти — до 2%, особи від 20 до 35 років — лише 0,5%, від 55 до 65 років — 15%, а понад 65 років — 20% і більше.

Інфекційна жовтяниця атакує печінку, порушуючи її нормальні функції, і внаслідок цього організм хворого пересичується різними відпадками обміну речовин, з яких звичайно печінка творить жовч. У людини, хворої на цю недугу, травлення забурюється, і вона часто неспроможна споживати нормальні харчі. В зв'язку з недостатнім відпливом жовчі з печінки в шлунково - кишковий канал фізіологічні виділини набирають кольору білої глини. Організм старається виділити жовчеві продукти через нирки, і тому в такого хворого сеча стає щораз темнішою.

Хвороба починається гарячкою, відчуттям сильної втоми, повним браком апетиту, нудотою, болями голови і часто тупими болями в околиці печінки. Гострий стан триває 7-15 днів, а видужання може тягнутись тижнями, зокрема, коли немає відповідної лікарської опіки. Занедбання цієї хвороби часто приводить до поважного пошкодження печінки на все життя. У старших людей, зокрема таких, що мають інші недуги, це часто стає причиною смерти.

З огляду на велику заразливість інфекційної жовтяниці, хворого, як правило, ізолюється від оточення, а коли він перебуває на домашньому лікуванні, — всіх членів родини защеплюється проти цієї недуги. Тому, що хвороба має довгий період розвитку — пересічно один місяць, — проти неї можна уберегтися відповідним щепленням, яке рекомендується прийняти всім, що мали безпосередній контакт з хворим.

Якщо передбачування Уряду Охорони Публічного Здоров'я справдяться і прояви епідемії жовтяниці серед населення будуть стверджені, ми своєчасно повернемось до цієї теми.

Наша пошта

Пан О. Б. з Філядельфії питає: 1. Чому медицина відмовилась від таких старих засобів, як компреси, гірчичники, баньки та ін. і чим їх заступає? 2. Чи надмірна хемікалізація харчів не шкодить нашому здоров'ю?

Відповідь: 1. У давніші часи медицина не мала засобів боротьби проти інфекцій, а тому при деяких недугах, як запалення легенів тощо, вживала різних способів, передусім побудження кровобігу в хворих місцях. Згодом прийнято т. зв. теорію подразнення, куди входять усякі методи „гірчичників", які, фактично, також є нічим іншим, як способом побудження кровобігу. Свого часу це мало якесь оправдання, бо інших способів не було.

Але візьмімо, для прикладу, запалення легенів. Що це таке? — інфекція легеневої тканини, в результаті якої витворюється опух тканини, частина легенів сильно набрякає кров'ю і навколо витворюється, водяногнійне нагромадження. Все це — результат діяльности бактерій. У давніх часах ставлення баньок, т. зв. огрівальних компресів з холодно-льодової води, накладання гірчичників (а скільки людей собі попалили шкіру!), все це приводило до сильного подразнення шкіри та м'язів даної частини тіла і тим побуджувало льокальний кровобіг, що в свою чергу відвантажувало хвору частину від набрякнення, опуху і т. д. При такому лікуванні хворий на запалення легенів видужував за 4-6 тижнів, якщо не мав будь - яких ускладнень. Тепер запалення легенів поборюється антибіотиками, і часто повністю виліковується протягом тижня.

Але не можна сказати, що медицина цілком зреклася способів фізичного лікування. При так званому фізіотерапевтичному лікуванні, що є широко розгалуженою ділянкою лікування з модерним устаткуванням, вживається не тільки компресів, натирань і т. д., але й таких речей, як ультрафіолетові та інфрачервоні хвилі, нагрівання рентґеном, ультракороткі звукові хвилі, електронічні прилади, водяні купелі швидкого струму і ін. Таке лікування особливо успішне при недугах або післяопераційних станах на руках, ногах, хребті, шиї, суглобах тощо.

Це правда, що медицина виреклася гірчичників як виреклася сучасна людина способу подорожування кіньми і вітрильними кораблями, а почала вживати авта, джетові літаки та підводні човни.

2. Цікава і важлива проблема харчування у модерних часах вимагає докладнішого обговорення. Маємо на увазі в недалекому майбутньому цю проблему порушити.

● 5 американських дезертирів виступили публічно у Франції, заповівши, що вони видадуть накладом 10.000 прим. летючку - заклик до американських вояків, стаціонованих в Европі, щоб дезертували. Найстаршим з тих дезертирів є 25 - річний Філіпп Ваґнер з Каліфорнії. Він твердив, що „найбільш безпечною" для дезертирів країною є Швеція, де є вже близько 30 таких дезертирів, після того Франція і Швайцарія хоч Швайцарія нерадо приймає американських військових втікачів. Норвеґія, Данія, Голляндія і Бельгія відмовляються приймати дезертирів.

Микола Лівицький

П'ЯТДЕСЯТИРІЧЧЯ ВЕЛИЧІ І СЛАВИ

(Промова Президента Української Народної Республіки в екзилі на святі Української Державности 28 січня ц. р. в Торонті)

(4)

Якби тут, у вільному світі, перестали діяти екзильні українські політичні сили, які виставляють безкомпромісові самостійницько-державницькі домагання і протиставляють ідею суверенної української державности фіктивно-суверенній УРСР, то цим ми підірвали б ґрунт під ногами насамперед українським патріотам на Батьківщині і промостили б дорогу московсько-совєтським намірам знищення решток культурної та адміністративної автономії України, хоч би навіть у формі фіктивної української „держави", яка існує у формі сучасної УРСР.

Пригадаймо, що сталося з Україною у XVIII і XIX століттях. Після нещасливого для України Полтавського бою в 1709-му році, на чужину вийшла численна мазепинсько-орликівська еміґрація. Довгі десятки років та еміґрація діяла із своїм тодішнім екзильним державним центром, екзильним урядом на чолі з гетьманом Пилипом Орликом. Але коли ця еміґрація вимерла і перестала діяти, тоді московські царі скасували Гетьманщину, тодішні рештки української автономії, зруйнували Запорізьку Січ і обернули Україну в південні провінції царсько - російської імперії. Українська нація в другій половині XVIII і впродовж XIX сторіччя перестала бути нацією державною, а самостійницько -державницька ідея, втративши свій ідейний осередок на еміґрації, перестала існувати в українському суспільстві і на самій нашій Батьківщині.

Мусимо вистерігатися, щоб наша національна справа не повернулася до стану, в якому вона була в XVIII і XIX сторіччях. Щоб запобігти цьому, маємо, безумовно, всі дані, бо не тільки наш народ бореться далі за своє національно-державне визволення, але й нинішня українська еміґрація, злившись з двома мільйонами українських поселенців у країнах вільного світу, має можливість необмеженого часом існування і діяльности.

Проте, для ефективнішого й справнішого виконування своєї ролі українство в країнах вільного світу мусить упорядкувати своє життя. Я уважаю, що це впорядкування має здійснитися у формі української духової держави в діяспорі. З тим, звичайно, застереженням, що українці були б громадянами цієї держави, не формально, але тільки морально, саме духово.

Якраз тепер, після успішного відбуття Світового Конґресу Вільних Українців і створення його постійного Секретаріяту, є догідний момент бодай до початку розбудови Української Духової Держави в діяспорі. Якщо наш народ на батьківщині перебуває в підневільному стані, то на чужині повинні існувати вільні українські Церкви, вільна наука, вільне виховання молоді, вільне мистецтво, вільна література, вільні господарські інституції і — вільна, незфальшована політично-державна репрезентація справжніх прагнень українського народу.

Звичайно, то не є легке завдання. Але його повинні і можуть виконати два мільйони українців у діяспорі. Два мільйони! Тож існують нормально функціонуючі держави, населення яких не перевищує або тільки трохи перевищує число двох мільйонів! Подивімся на те, що потрапили зробити жиди розсіяні по світу. Це ж вони відбудували втрачену дві тисячі літ тому жидівську державу — Ізраїль — і тепер боронять існування цієї держави. Ми, українці, можемо теж зробити багато. Мусимо тільки взятися до великого діла серйозно, з завзяттям, жертовністю і вірою в успіх. Мусимо спромогтися долучити до цієї ґіґантської роботи також українців, які вже народилися на чужині і живуть тут уже може в третій чи четвертій ґенерації. Ця категорія українців, очевидно, вже ніколи не буде жити в Україні, навіть після її визволення. Але їм хіба не трудно зрозуміти, що вони не зможуть так довго вповні рівноправно і достойно та з пошаною до себе від інших увімкнутися в суспільство своєї нової батьківщини, поки вони будуть вихідцями нації нерівноправної, поневоленої упослідженої, що перебуває в колоніяльній залежності від своїх поневолювачів. Це стане вповні можливим лише тоді, коли країна їх походження стане вільною, суверенною і рівною „в народів вольних колі".

Ми можемо зробити четверте ствердження: завданням українців у вільному світі — бути речниками національно-державних прагнень українського народу і виставляти максималістичні, державницько-самостійницькі вимоги, протиставляючись і цілковито відкидаючи режим совєтсько-московської окупації з його знаряддям у формі Української Совєтської Соціялістичної Республіки. А для ефективнішого виконування цього завдання має служити Українська Духова Держава в діяспорі.

Однак треба ствердити, що Світовий Конґрес Вільних Українців започаткував консолідацію й упорядкування тільки громадсько-суспільного сектору. Започатковано також консолідацію і преважного церковного сектору, але цей сектор виходить поза рамки контролі загалу українського суспільства. Коли ж ідеться про сектор політичний, або можна б сказати, політично-державний, то він ще не є упорядкований або, принаймні, ще не вповні упорядкований. Українська Духова Держава в діяспорі є немислима, коли в ній поруч упорядкованого суспільно-громадського сектору, очоленого Секретаріятом Світового Конґресу Вільних Українців, не буде так само упорядкованого сектору політично-державного, очоленого політичнодержавним центром.

Що стоїть на перешкоді упорядкування нашого політичного сектору, про це всім відомо: брак завершення повної консолідації українських політичних сил. Ця справа вже давня, але стає знову пекучо актуальною саме після відбуття Світового Конґресу Вільних Українців, на якому здійснено консолідацію в секторі суспільно-громадському.

Для підкреслення державного характеру української нації і її безкомпромісових самостійницько-державницьких вимог, на чолі політичного сектору Української Духової Держави в діяспорі мусить стояти власне державно-політичний центр, екзильний уряд. Очолення цього сектору якимсь визвольним комітетом або міжпартійним об'єднанням чи навіть всеукраїнською централею, обраною українцями, але нині громадянами чужих держав — це був би крок назад у ті часи, коли українська нація втратила свій державний характер. Але для завершення консолідації українських політичних сил треба знайти здоровий компроміс поміж цими силами.

(Далі буде)

ВІСТІ З ТОРОНТА

50-річчя УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ. — Торонтонська громада під проводом КУК відзначила світлий ювілей 50-річчя проголошення четвертим Універсалом Української Центральної Ради, 22-го січня 1918 року, самостійности Української Народної Республіки. На протязі цілого тижня — від 22-го до 28-го січня, — коли відбулися у Мессей Гол величаві святкування, повівав над будинком Сіті Гол український національний прапор на знак проклямованого мейором В. Деннісоном — Українського Тежня. З цієї нагоди в усіх українських церквах відслужено Богослуження з наміренні українського народу. Хоч у неділю 28-го січня і ненадто дописувала погода, то понад три тисячі присутніх, а в тому велике число молоді рідних шкіл і молодечих організацій в однострозх, прийшли, щоб гідно й достойно відзначити ці великі роковини. Святочний концерт відкрив голова КУК д-р О. Бойко, а опісля промовили президент УНР — М. Лівицький, мгр. М. Сосновський — представник ЗЧ ОУН, ред. Іван Вараниця як головний доповідач на святі, лідер ліберальної опозиції П. Ніксон та дійчий мейор міста пані М. Кембел. У мистецькій частині виступали: мішаний хор ОДУМ, у супроводі ансамблю бандуристів, під дириґуванням В. Родак, дівочий хор О СУМ „Діброва" під дириґентурою мгр. В. Кардаша, Ігор Заїка-Восвод — баритон, п-ні С. Федчук — сопрано, П. Радко — тенор, всі трос разом у вокальному тріо. Дівочому хорові „Діброва" акомпанувала талановита 14 літня Галя Безхлібник, всім іншим пані А. Ярошевич. Крім цього показали себе добрими танцювальний ансамбль УНО „Калина" під проводом С. Джугана і молодий піяніст Я. Сенишин. Маніфестацію вірности Україні молодечими організаціями: СУМ, Пласт, ОДУМ, СУМК, УКЮ, які виступили під кінець концерту із своїми організаційними прапорами, та на тлі вокалю дівочого хору „Діброва", що у своїх стилевих народніх одягах разом творили імпонуючу картину. Тексти читали: М. Максимів, Г. Наконечна, Володимир Довганюк, під проводом якого виведено інсценізацію. Святочний концерт, що був спонтанним виявом живучости ідей 22 січня 1918 р., та в якому взяло участь велике число громадянства разом з визначними представниками організацій, урядових і міських представників, церковних і молодечих, закінчено відспіванням національного гимну. Наш визначний земляк п. міністер І. Яремко привітав зібраних телеграмою. Особисту участь брала пані Яремко.

РОКОВИНИ БОЮ ПІД КРУТАМИ. — Осередки СУМ в Торонті, Скарборо і Етобіко, та Товариство Української Студіюючої Молоді (ТУСМ) зорганізували в неділю, 28-го січня спільне відзначення Крут, що було немов вступом до загальних святкувань 50-річчя проголошення УНР, що відбулося у пополудневих годинах у Месей Гол. Велике число уніформованої сумівської молоді взяло участь у Богослуженні, яке відправив в церкві св. Покрови о. проф. В. Жолкевич, виголошуючи гарну проповідь про вагу і значення таких важливих наших історичних дат, як 22 січня і Крут. Після Богослуження організованим походом з церкви св. Покрови молодь перейшла до Українського Дому при вул. Кристі, де відбувся Святочний Апель. Програмою керував студент університету — сумівець О. Бендюга. Святковими наказами, відіграним салюту і вшануванням мовчанкою полеглих крутянців у їх світлу пам'ять внизу похилено 7 прапорів. Слово голови КУ СУМ мгр. Т. Буйняка, гутірками студентів університету Оленки Головатої та Ігора Таращука, деклямацією поеми про Крути — Любомири Мороз, кінцевим словом булавного СУМ — Миколи Заверухи закінчено Апель, відспівавши національний гимн.

ЗУСТРІЧ З ПРЕЗИДЕНТОМ ЛІВИЦЬКИМ. — У п'ятницю 26 січня у великій залі УНО при вул. Коледж відбулася зустріч українського громадянства з през. М. Лівицьким. Зустріч влаштувало Т-во Сприяння УНР з комітетом очоленим п. О. Яворським, який і відкрив зустріч - бенкет, а дальше ведення передав інж. П. Роданові. За головним столом засіли представники організацій, установ, товариств, між якими був Преосвященний Кир Ізидор, през. М. Лівицький, през. Білоруської Республіки — інж. М. Абрамчик. Понад 400 осіб взяли участь у добре зорганізованому бенкеті. През. М. Лівицького представив інж. О. Тарнавський, а з нагоди зустрічі привіти зложили: д-р О. Бойко — КУК, інж. В. Яніашевський — від молодечих організацій, д-р М. Малецький — від ветеранських організацій, М. Плавюк — від Секретаряту СКВУ, през. М. Абрамчик — від білорусів. Представники молодечих організацій — СУМК, Пласт, ОДУМ і МУНО вручили през. Лівицькому квіти і склали привітання. З довшою промовою про значення акту самостійности, боротьбу нашого народу на рідних землях і завдання еміграції виступив през. М. Лівицький. На кінець промовляв також сенатор П. Юзик, закликаючи до фінансової піддержки діяльности УНР.

ЩЕДРІ ВЕЧОРИ. — Мабуть же в усіх наших парохіях і організаціях відбулися у самий навечеря Йордану та в найближчих до нього днях, численні Щедрі вечори. Це немов одна родина засідали до спільного стола члени одної парафії чи організації. На Свят-вечір засідала спільно одна родина, так у цей другий засідала ціла громада парафія, чи організація. У нашому великому Торонті було їх так багато, що всіх відвідати немає фізичної можливости, і тому хочу згадати тільки про два такі Свят - вечори у Святомиколаївській парафії і Українському Домі при вул. Кристі. У навечеря Йордану 18-го січня велику залю Святомиколаївської церкви заповнили парафіяни. Пані з ЛУКЖ приготовили святу вечерю (голодну кутю). За головним столом під проводом свого пароха Всесв. о. д-ра Б. Липського засіло духовенство парафії та представники парафіяльних організацій. Цікаві точки з наших старих звичаїв і традицій виконали діти Садочка і Рідної Школи. Всесв. о. д-р Б. Липський промовив до зібраних, підкреслюючи наші звичаї, традиції, працю нашої церковної громади. Спільними колядками закінчувано так гарну і милу „святу вечерю" нашої парафії. Не менше число зібралося на такі ж „святкування" і в Українському Домі при вул. Кристі. Вечерю підготовили пані з Жіночої ланки при Батьківському Комітеті ОСУМ. Страви поблагословив о. Роман Набережний, який виголосив слово до зібраних і молоді. Крім о. Набережного, як капеляна СУМ ще промовляли: П. Микуляк — голова ОСУМ, В. Окіпнюк — заступник голови КУ СУМ, д-р Р. Малащук — голова Головної Управи ЛВУ, мгр. В. Кліш — голова управи Українського Дому. Дир. Я. Сербин відчитав новелю з боротьби УПА. У програмі Щедр. Вечора були ще виступи СУМ колядників з „вертепом" і духової оркестри ОСУМ „Батурин" під дириґентурою мгр. В. Кардаша. Вона гарно виконала цілий ряд колядок, які опісля були передавані і на радіопрограмі „Пісня України". Юнацтво СУМ перевело грошову збірку на пам'ятник гетьманові І. Мазепі в Швеції, яка принесла поверх 250 долярів.

ПОКЛІН ВЛАДИКАМ. — Як у минулих, так і цього року, численні представники організацій української громади Торонта, в неділю 14-го січня ц.р. о год. 4-тій по пол. відвідали Торонтонського Владику Кир Ізидора, щоб скласти йому поклін і побажання з нагоди Нового Року. Хоч погода була жахлива, падав дощ, що зараз замерзав в ожеледу небезпечну так для пішоходів як і авт, то не зважаючи на те, єпископська палата заповнилася священиками, вірними і великим числом молоді. Разом з представниками прибули також і представники місцевого Владики Української Греко - Православної Церкви, ВПреосвященного Архиєпископа Михаїла. Після привіту голови Централі Українців Католиків, щирий привіт від православних склав п. І. Довгаль, а хор церкви св. Покрови прекрасно відспівав кілька колядок. Після побажань обох представників української громади промовив Преосвященний Кир Ізидор, який побіч щирої подяки учасникам підкреслив вагу плекання своєї української духовости, виробленої на найвищих Божих і національних ідеалах. Преосвященний побажав усім обильного Божого благословення та успіху в усіх починах і задумах, запросив усіх до скромної перекуски, під час якої була можливість зустрітися особисто із своїм Владикою та іншими учасниками. По закінченні цих відвідин голова ЦУН д-р М. Куппеста взяв участь у подібній зустрічі у ВПреосвященного Архиєпископа Михаїла, якого він витав від українців католиків.

В. Ділюк

Мандолінова оркестра СУМА в Дітройті — Захід. Дириґент оркестри проф. Кирило Цепенда, адміністратор В. Зубар.

Українець ветеринарний лікар нагороджений признанням за досконалу службу

Із великої скількости українців-ветеринарних лікарів, що працюють при державній провірці м'яса і м'ясних продуктів, перший раз, відколи діє закон про провірку м'яса, уділено спеціяльне признання за досконале виконування обов'язків і за надзвичайну пильність, бездоганне знання і обов'язковість м е шканцеві Філядельфії докторові Богданові Бурбелі.

Урочистість вручення письмової похвали відбулася в понеділок 12-го лютого в приміщенні північно-східнього дистрикту в бюрі директора того дистрикту д-ра Діла і при приявності найвищих урядовців згаданого бюра і представника від секретаря рільництва п. Фрімана. Крім письмової нагороди наділено д-ра Бурбела грошовою нагородою в сумі 300 дол. Урочистість передавана через телевізійний канал і промови накручувано на магнетичну стрічку. Д-р Діл, вручаючи нагороду, зазначив, що такої нагороди за його пам'яті ніхто із американців не одержав, щойно перший раз припала така нагорода і то українцеві його етнічна група може бути горда, що має у своїх рядах таку визначну особистість. Треба при тому зазначити, що згаданий д-р Бурбело є скромний і не любить про свої осяги говорити ані публічно виступати, і ця скромність виявилася при згаданій урочистості, бо тільки малий круг його приятелів знав, що така нагорода його чекає. Об'єднання українських вет. лікарів, особливо члени Відділу Схід, і Управа пересилають свойому членові найщиріші побажання і ґратуляції та бажають дальших успіхів у вибраній професії. Д-р Б. Бурбело живе у Філядельфії, одружений, має двох хлопчиків, що пильно учащають до школи українознавства.

Подав Юрій Б. Білик
Голова Управи Від. Схід ОУВЛА

Боффало, Н. Й.

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК І ЩЕДРІВОК

Хор „Бурлаки" при Братстві кол. вояків Української Дивізії УНА був спочатку чоловічим хором, у 1966 р. „батьки-бурлаки" зорганізували також дитячий хор „Молоді бурлаки", а в минулому році ще й жіночий хор, так що всі три хори творять сьогодні поважну співочу громаду в числі понад стодвадцять осіб.

У такому комплекті виступив цей хор в неділю, 21-го січня, в музичній залі Кляйнганса з концертом колядок і щедрівок у хоровому опрацюванні В. Барвінського, С. Людкевича, К. Стеценка і Т. Купчинського. У двочастинній програмі виступали всі три хори окремо зі своїми точками, а при кінці другої частини програми злилися в один мішаний хор і відспівали коляду „Бог Предвічний" в обробітці С. Людкевича. Чоловічим, жіночим і об'єднаним хором дириґував Юрій Лаврівський, дитячим Михайло Проценко, при форт. супроводі пані Р. Проценко. Сольові точки чоловічого хору співали М. Мальчевський, Т. Пришляк, М. Стасюк і Р. Цьолко, а дитячого Діяна Стасюк, Данило Райца і Степан Шишка. Виконання пісень було добре, хори співали певно і чисто; найбільший успіх у слухачів мав жіночий хор, бо хористки виказалися не тільки гарними голосами, але й умінням співати.

Неприродно вражало „ковтання" останнього складу слова при закінченні у деяких піснях, як для прикладу: „на здоров'я". Цю звичку ввели в хоровий спів деякі наші дириґенти, не щось „оригінального", але воно не є оригінальним, а радше не природне. Треба було виправити дещо мову коляд, бо співані коляди не є народними (як подано в програмах), а церковними, що повстали давніше по манастирях, тодішньою мовою, сьогодні перестарілою і не зовсім зрозумілою, головно для молоді. Інша справа з щедрівками, які є народними і народньою мовою.

До успіху концерту причинилася також добра акустика залі та її культурна обстанова.

О. З.

ТОРТУРИ В КАТІВНЯХ НКВД

(Продовження зі стор. 2-ої)

тортури не легші, як фізичні, а часто значно тяжчі.

„Психічна атака". Заарештовують дружину в'язня, а дітей відправляють у тюремний табір. Через деякий час влаштовують зустріч дітей з матір'ю для того, щоб вона переконалася, що вони теж у тюрмі. Після того слідчий розпочинає психічну атаку на матір, заявляючи, що коли вона не хоче погубити дітей і себе, то мусить переконати чоловіка, щоб щиросердечно признався у своїх „контрреволюційних злочинах". Далі слідчий робить очну ставку чоловіка з дружиною.

„Проба серця". В'язня ведуть у канцелярію і там йому офіційно виголошують смертний вирок заочного суду. Після того в'язневі зв'язують руки і ведуть його у підвал, де ще раз прочитають вирок суду. Минає кілька хвилин, і напівпритомній жертві пропонують підписати протокол допиту. „Цим ви внесете ясність для суду, і вирок смерти не буде виконаний", — обіцяє слідчий.

Деякі з наведених тортур випробував на собі і автор цих рядків. Сліди тих тортур залишилися на його тілі на все життя. А за що його катували він і досі не знає. Знає тільки одно, що всі свої сили і знання віддавав народові і своїй улюбленій Батьківщині..

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ШІРШІ СХОДИНИ
Українського Термінологічного Центру
— відбудуться —
дня 22 лютого 1968 р. о год. 6-ій по пол.
у ПРИМІЩЕННІ АРХІВУ УТЦ
302 West 13th Street в Ню Йорку (НТШ)
Тема: ОГЛЯД ДОТЕПЕРІШНЬОЇ ПРАЦІ ТА ПЛЯНИ НА МАЙБУТНЄ
Після доповіді дискусія та перегляд матеріялів з архіву та бібліотеки.
До участі запрошується членів професійних термінологічних груп та усіх зацікавлених проблемою української термінології.
Управа УТЦ

ЯНГСТАВН і ОКОЛИЦІ!
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ в ЯНГСТАВН, Огайо
повідомляє, що
в суботу, 24-го лютого 1968 року
о год. 4-ій по пол.
в залі
УКРАЇНСЬКОГО СОЮЗОВОГО ДОМУ
при 914 Franklin Avenue, Янгставн, Огайо
— відбудуться —
ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ
в яких обов'язані взяти участь усі члени Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, Відділові Делегати та Урядники таких Відділів УНСоюзу:
Тітусвил, Па. — 72, Ню Кесел, Па. — 74, Кантон — 115, Кембелл — 119 і 218, Шарон, Па. — 386, Янґставн — 140, 230, 274 і 348.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:
1. Відкриття;
2. Відчитання протоколу з попередніх Зборів;
3. Вибір Президії для переведення Зборів;
4. Звіти Урядників Окружного Комітету;
5. Питання й дискусія над звітами;
6. Уділення вотуму довір'я;
7. Вибір Окружного Комітету;
8. Плян праці Округи на 1968 рік;
9. Слово Головного Предсідника;
10. Дискусія та ухвали;
11. Закриття зборів.

На Зборах будуть приявними:
Й. ЛИСОГІР — гол. предсідник УНСоюзу;
Т. НІМАГАЛА — гол. радний УНСоюзу;
В. ГІРНЯК — обласний організатор УНСоюзу.
ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:
П. ЛІЩАК, голова **В. ПРОКОПИК**, секретар

УПРАВА Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ — МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЮ ЙОРК
з болем повідомляє всіх Членів, що 15-го лютого 1968 року помер в Ню Йорку, Н. Й.
сл. п.
ЕВГЕН МАЛАНЮК
ІНЖЕНЕР ГІДРОТЕХНІКИ
член Товариства Українських Інженерів Америки.
ПОХОРОН відбудеться на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
УПРАВА ТУІА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

Ділюся сумною і болючою вісткою з Рідними і Знайомими, що 18-го січня 1968 року у Львові, Україна, відійшов у Вічність мій Найдорожчий БРАТ
бл. п.
ЮЛІЯН КОВАЛЬ
Похорон відбувся у Львові — Клепарів.
В глибокому смутку:
брат — МИХАЙЛО і
дружина — ОЛЬГА
з Рідною

Замість квітів на свіжі могили
бл. п. **ЛІДІЇ ПРОКОПОВИЧ**
і
бл. п. **МАРІЇ ЯРИМОВИЧ**
пересилаємо 30.00 долярів
на Український Університет у Римі.
Зеновія і Мирослав КОМАРЯНСЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу Незабутньої Приятельки
бл. п. **МАРІЇ ЯРИМОВИЧ**
складають 40.00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі
Олена СМУЛКА
Степан і Евстахія ШУГАН
Юрій і Ніна ШУГАН
Ярослав і Марія ТОМОРУҐ

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого Швагра
Д-ра ЮЛІЯНА РАДЗИКЕВИЧА
складають 30.00 долярів
на Наукове Товариство ім. Шевченка
Д-р Омелян і Ксеня ЛЕБЕДОВИЧ з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого Вуйка
Д-ра ЮЛІЯНА РАДЗИКЕВИЧА
складає 20.00 долярів
на Наукове Товариство ім. Шевченка
Д-р Мілясь ЛЕБЕДОВИЧ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. **РОМАНА ПАЧОВСЬКОГО**
складаю 10 долярів
на Сиротинець СС. Василіянок у Філядельфії, Па.
Павлина ЛЕВИЦЬКА
Трентон, Н. Дж.

ПОДЯКА

Після ненадійної втрати нашої Незабутньої і Найдорожчої Дружини, Матері й Сестри

бл. п.
МАРІЇ зі СОБОЛІВ ЯРИМОВИЧ

що упокоїлася в Бозі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, дня 23-го січня 1968 р., висловлюємо цією дорогою свою щиру подяку усій Родині, Друзям, Приятелям і Знайомим, як також і всім тим, які різними способами виявили свою пошану до Покійної.

Зокрема ж сердечно дякуємо:

ВПреподобним Отцям: Я. Свинцкові за уділення Тайни Маслосвяття, В. Біликовому, М. Головатому, Т. Глебові і І. Прокоповичеві (Дибори, Міш.) за Панахиди, Служби Божі і відпровадження на Вічний Спочинок;

ВПреподобним Отцям: В. Гавлічеві, В. Соловієві, Я. Свинцкові, М. Харині та Я. Пашковському за відправлення Служб Божих за спокій душі Покійної;

Членам Родини: С. Барановській, Р. Барановським, Д. Ілецьким, В. Номіркам, о. І. і В. Прокоповичам, С. Скробачам, Л. Щурам і І. Яцкевим;

Приятелям: М. Богачам, Ю. Городиловським, В. Івацукам, В. Ліщинським, Б. Мішкевичам, М. Оленичам, І. Скоморохам, Ю. Головатому, Р. Цьопкам з Торонта, О. Фаріонам і В. Юревичам за виявлену нам піддержку і поміч у так важких хвилинах родинного горя;

Нашому Приятелеві д-рові О. Фаріонові за справжню християнську й повну відданости лікарську опіку під час побуту у шпиталі та намагання рятувати життя Покійної;

Організаціям: Окружній Раді СУА, 22-му і 29-му відділам СУА, Українському Золотому Хрестові, Клюбові Львовян, хоровальским хорам „Зоря" та „Ім. Прередовича", зорганізованій біблійної молоді 36-го і 6-го куренів УПЮ-ок, росві УПН-ок „Маки", шкільній молоді Школи св. о. Миколая і Школи Українознавства, Преподобним Сестрам ЧСВВ і Учительскам за молитви та численну участь у похоронах;

М. Юзефович, голові 22-го відділу СУА; О. Гарасовській, від Окружної Ради СУА, і Р. Голяшевій, б. учениці Покійної, за теплі і направду сердечно-любого прощальні слова;

Друзям Співакам під проводом В. Притоцького, хорові „Славута" під проводом Я. Кокорудза, Д. Іваненкові і М. Шнідерові за зворушливі співи під час похоронних Богослужб;

о. В. Гавлічеві (Дітройт), В. Івацкову, Л. і С. Самбірським та Р. Турянській за присвячення окремого часу на радіомовленнях;

І. Бабієві, В. Ліщинському, С. Скробачеві, О. Шарунові, В. Юревичеві і Р. Яцкевичеві за несення домовини;

Всім за вінці і квіти, за пожертви на Служби Божі, за пожертви на Фонд ОПДЛ, Катол. Університет у Римі, за телеграми і вислови співчуття;

В. Номіркові за відповідне до обставин ведення програми тризни, яку влаштовано за старим українським звичаєм та членам Родини, Приятелям і Представникам Організацій;

о. І. Прокоповичеві і д-рові Р. Барановському за зворушливі слова-згадки про Покійну під час тризни;

С. Скробачеві за зложення подяки всім учасникам від імені опечаленої родини;

Похоронному заведенню В. Музика і Син за старанне і сумлінне переведення похорону.

Цілій Українській Громаді, що своєю присутністю достойно відзначили пам'ять Покійної, щире українське Спасибі!

Хай ласкавий і милосердний Господь винагородить усім стократно!

Горем прибиті:
ЮРІЙ — муж
БОРИС — син
ОКСАНА — дочка
БОРИС — брат

На свіжу могилу о. Протопресвітера Івана Савчука

Отець протопресвітер Іван Савчук несподівано залишив нас 9 січня 1968 р. З волі Божої відійшов туди, де не має ні болю ні зітхання, а життя безконечне.

Філядельфійська громада численно попрощала свого бувшого пароха, який чимало вложив праці щоб її зібрати до купи і зробити добрими членами Української Православної Церкви.

Вістка про його смерть зворушила усіх, що його знали, з ним співпрацювали, його відвідували. Бо о. Іван заслужив собі на добре слово від нас усіх, його парафіян, приятелів друзів, знайомих. Бо хто ж не знав о. пропресвітера Івана, хто не відчував його дружньої теплоти, його доброго серця?

О. протопресвітер Іван приїхав до Америки в 1914 р. і теж мусів попробувати гіркого овочу українського еміґранта на чужинній землі. Умовини тодішньої еміґрації не були легкі. Призвичаїтися до нових обставин, присвоїти собі чужу мову, увійти у колію нового життя серед чужого оточення, і боязнь, щоб у тому чужому морю безслідно не потонути, все це насторожувало до чуйности кожнього з наших еміґрантів.

Не менше мусів думати про це і отець Іван. Треба було тих перших поселенців з рідної землі позбирати, втримати в єдності при нашій Церкві, щоб вони не розбіглися, не погубилися. Але хто це міг зробити найкраще, як не священик?

Роля Церкви виявилася тут невідкличною конечністю, бо тільки вона могла збирати під свій покров розгублених скитальців, що прибули сюди шукати кращої долі для себе і своїх родин. То ж нічого дивного, що о. Іван, людина доброї волі, глибокої віри посвятив себе духовному станові і прийняв священичий стан в 1930 р. з висвяти митрополита Івана, що очолював тоді українську православну Церкву у ЗДА.

Священичий стан давав йому всі можливості виконувати ту благородну культурно-церковну роботу, контактуватися з нашими людьми, збирати їх до купи і робити їх повновартісними членами парафії і Української Православної Церкви.

Одним з більших осередків, де йому довелося душпастирювати, була Філядельфія. Парафіяльні турботи і клопоти його не оминули, але він умів втримати їх в єдності і ніколи не виходив з рівноваги, пам'ятаючи слова св. ап. Павла: „Носіть тяготи один одного". Завдяки своїй терпеливості він не мандрував з парафії на парафію, а весь час свого душпастирства трудився тільки в трьох більших скупченнях наших поселенців: Філядельфія з двома наворотами, Боффало і Скрентон.

Спостерігаючи великі недостачі серед наших поселенців, він взявся з запалом до звичайної просвітянської роботи. Організує братства, сестрицтва, церковні хори, аматорські гуртки, приготовляє сценічні вистави, інколи об'їжджає з ними інші осередки наших еміґрантів, відзначує національні свята і в той спосіб утримує серед них національну свідомість і любов до свого рідного.

Поле його праці було широке, і не було нічого в парафії, щоб відбулося без нього. Коли став парохом катедри св. Володимира, його діяльність мусіла сягати ширших розмірів. Коли зайшла потреба видавати журнал для Української Православної Церкви, то перші труднощі були з друкарем, якого не було чим оплатити. Отець Іван познайомлюється з друкарством, складає черенки на друкарському станку, і завдяки цьому скоро появляється перший журнал нашої Церкви, усім відомий „Дніпро". Помагав він теж видавати пару Богослужебних книжок, яких брак відчувалося в початках.

Одним словом, належав він до тих активних піонерів, що завжди спішили з поміччю, якщо ішло про церковну чи народню справу. До того уміння зживатися з парафіянами, це вже був його спеціяльний хист, якого не один священик міг йому позавидувати. Не принижуючи себе, отець Іван завжди з гідністю душпастиря умів перевести свої заміри і пляни. При тому був скромний, невибагливий і ощадний особливо у фінансових ситуаціях парафії.

Виконував він свої душпастирські обов'язки совісно від щирого серця, як правдивий патріот, що любив свою Церкву і свій нарід. Зрештою, чи можливо зібрати всі ті ділянки і потреби, які входять у звання душпастиря, а ще на американському ґрунті. Це тяжко передати словами, а ще про священика, що майже сорок років трудився на церковній ниві. Вистачить сказати, що отець Іван був людиною доброї волі, не змарнував своїх талантів, а дав від себе, що міг дати найбільше.

Годиться підмітити, що у всій діяльності підтримувала його з посвятою його дружина, паніматка Текля. Їхній дім завжди був відкритий для священиків собратів. Всіх вони зустрічали з привітливістю і гостинністю. Жіноча рука паніматки не занедбала й тої ділянки, яка найбільше підходила жіночій вдачі, а вже найбільше для прикраси парафіяльної церкви. Це найкраще виявила вона при влаштованні домашньої каплиці в себе в дома.

Каплиця о. Івана, — це мистецький твір у всій повності і можна подивляти їхню старанність, оригінальний помисл і хист. Всі ікони вишиті власноручно паніматкою, всі декорації, уклад, зроблено досконало, все симетрично за смаком розподілено, прибрано. Треба бути знавцем мистецького діла, щоб відповідно оцінити всю цю мозольну працю, яку вклали в неї з пієтизмом обоє супруги, отець Іван з паніматкою. Це дійсно єдиний свого рода мистецький сюрприз, що полонить душу глядача і викликує подив і признання.

Отець Іван виконував цю роботу з мистецьким одушевленням, патосом і поклав на цій капличчі образ свого духа. І це найкращий пам'ятник по ньому, бо нею він завершив свій душпастирський шлях і свою душпастирську працю.

Звичайно, священик рідко коли може дочекатися доброго слова за свою жертвенну працю. Вправді отець Іван був відзначений усіма церковними почестями, але найвище відзначення і найбільша честь йому за ту незвичайну каплицю, яка стала невіддільною частиною його багатої особовости.

Не маючи спромоги чимнебудь віддячити за його труд для добра вірних нашої святої Церкви, нехай цих пару слів вирівнює бодай частинно той борг, який ми затягнули внаслідок його трудолюбивого життя, як душпастиря. Бо добрий робітник гідний своєї нагороди.

Ми співчуваємо його найближчій родині, паніматці, дітям і внукам, а не менше Українській Православній Церкві по утраті доброго жертвенного робітника у винограді Христовому. Нехай залишиться між нами добра згадка про нього і вічна пам'ять . . . **М. П.**

УКРАЇНСЬКИЙ МИСТЕЦЬ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ ВИСТАВЦІ

Ню Йорк. — Український мистець Тарас Шумилович виставляє в групі американських мистців у готелі „Ланкастер" на Медісон авеню і 38-ій вулиці 20 нових творів. Між ними: „Католицька церква св. Івана в Гантері", „Щасливі квіти", „Колись тут жила родина", „Українське село", „Перед Різдвом", „Мій син" та ін. Виставка, спонзорована „Мюрей Гілс Нюз", відкриється 23 лютого і триватиме три дні, до 25 включно, від 9 ранку до 9 вечора.

В Ґренублі закінчилися Десяті Зимові Олімпійські Ігрища

Десяті Зимові Олімпійські Ігрища закінчилися в неділю, 18 лютого традиційною церемонією на ледяному стадіоні Ґреноблю, тепер вже відомого міста у Франції. В суботу здобули гокеїсти СССР рішальну перемогу 5:0 над збірною Канади і цим самим зайняли перше місце в найвищій клясі олімпійського гокею. В неділю останню золоту медалю здобув для СССР лещетар Владімір Бєлоусов найкращими двома осягами у стрибках зі скічні на 90 метрів.

В загальному, хоч неофіційному точкуванні країн, перше місце припало Норвегії із 6 золотими, 6 срібними і 2 бронзовими медалями, а дальші місця зайняли: СССР (5-5-3), Франція (4-3-2), Італія (4-0-0), Австрія (3-4-4), Голляндія (3-3-3), Західня Німеччина (2-2-3). ЗДА зайняли дев'яте місце, зараз за Західньою Німеччиною, із 1 золотою, 5 срібними і 1 бронзовою медалями. П'яту срібну медалю для ЗДА здобув минулої п'ятниці Тім Вуд у фіґурній їзді на совгах.

Ці Десяті Зимові Олімпійські Ігрища закінчилися голосним спором за перше місце і золоту медалю у спеціяльному крутобігу. На пресовій конференції, що її скликали австрійські репрезентанти, лещетар Австрії Карль Шранц заявив, що внаслідок несправедливого рішення суддів відібрано йому перше місце цій конкуренції і цим самим любимець французької публіки Жан Клод Кіллі став переможцем та одержав третю золоту медалю цих Ігрищ. За твердженням Карла Шранца, в одному з'їзді йому заступив дорогу якийсь чоловік і тоді йому дозволено було повторити цей з'їзд. У повтореному з'їзді він здобув кращий час, як Кіллі і тоді Шранц був проголошений першуном спеціяльного крутобігу. Але опісля судді мали ствердити, що Шранц вже у тому з'їзді, коли йому зайшов дорогу цей чоловік, був проминув двоє воріт, якими позначений шлях з'їзду, і тому він програв цю конкуренцію ще перед інцидентом із цим невідомим чоловіком на доріжці. Залишається невиясненим тоді, чому Карлові Шранцові було доручено повторити цей з'їзд.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПРО ЕТИКУ

Молода людина не встане, щоб звільнити місце в автобусі для старої жінки, не скине кашкета, ввійшовши в дім, не допоможе сліпому перейти вулицю і т.д. Чому? На цю тему пише „Радянська Україна" з 9 лютого: „Що там не кажи, а коли в дитинстві не закладений той елемент культури, який формується в хорошій сім'ї, в школі, треба багато працювати над собою, щоб надолужити прогаяне. Наш вік стрімкого розвитку, вік урбанізації ставить свої, високі, вимоги і до поведінки людини в товаристві. А чи враховуємо ми це? Спробуйте знайти відповідну популярну літературу! Далеко не в усіх школах робота поставлена на рівень цих сучасних вимог."

„ЯСИР" — ЗБІРКА ВАЖЛИВИХ ДОКУМЕНТІВ

У Рік Людських Прав ОН, особливо важливим і цінним виданням є праця д-ра Олекси Воропая з Англії під наг. „Ясир" — збірка листів, оповідань і народної творчости серед українців на каторжній праці в Німеччині під час Другої світової війни. З'явилосі вже 3-тє видання цієї збірки-обвинувачення (перше під наг. „В німецькій неволі" вийшло восени 1945 р.), значно доповнене і поширене. Для дослідників особливу цінність становлять листи українців з таборів „Ост" і розділ „Таборова творчість". Листи більшости політв'язнів кінчаються думками, що вони зазнали фашистівських таборів у Німеччині, однак залишаються в тій же таки Німеччині, бо до „нових таборів їхати не хочу" — до СССР. Збірка вийшла в Лондоні, як відбитка з журналу „Визвольний Шлях". (п.)

УКРАЇНЦІ НА ЗЕЛЕНОМУ КЛИНІ

Кореспондент „Літературної України" виїздив з Хабаровську на Зелений Клин, на Далекому Сході. У селах Троїцьке, Іллінка, Чернігівка, Чугуївка він зустрів, переважно старих віком людей, які розмовляли „чистою українською мовою". В одній школі виявилось, що на кілька сот дітей „четверо передплачують „Перець" — сатиричний київський журнал для дорослих... Про те, якою мовою говорить молодь, не згадано, але українські пісні вона ще вміє співати, в тому „Ой, хмелю мій, хмелю". „Літературна Україна" не ставить вимоги відчинити українські школи в масово заселених українцями районах Далекого Сходу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Відзначають ролю України в літакобудуванні

Київська „Молодь України" з 19 січня наводить декілька фактів про розвиток літакобудування в Україні ще за царської Росії, але „приписує" будівництво першого в світі літака... Можайському, не згадуючи про славетних першунів — американських братів Врайт. „Молодь України" твердить: „Вперше у світі літальний апарат важчий за повітря, створений талановитом винахідником Можайським піднявся в блакить над нашою землею. Важливий період творчого життя конструктора пов'язаний з Україною. В 1868 --1876 роках він жив на Поділлі (нині Вінницька область). Тут авіаконструктор працював над своїм літаком." Але є в тому огляді і декілька правдивих фактів: „Автор першого в світі проєкту реактивного літального апарата Микола Кебальчин народився на Чернігівщині. Уродженець Волині Юрій Кондратюк — один із засновників теорії ракетоплавання. А киянин О. Микулин та харків'янин С. Гризодубов створювали перші авіяційні двигуни. У ті роки Київ, Харків, Одеса нарівні з Петербургом і Москвою стали центрами літакобудування. За 1909-1912 роки у Києві було збудовано 40 різних дослідних літаків, в тому числі 3 вертольоти. А створений киянином важкий бомбардувальник „Ілля Муромець" багато років був найкращим у світі". Чи не мова про киянина Сікорського, який у Америці створив гелікоптер та багато інших літаків і видає себе тут за русского. За останні роки в УССР, від 1959 до 1966, збудовано „50 нових аеровокзалів", а загальна протяжність повітряних ліній в Україні в 1967 р. становить 88 тисячі 400 кілометрів. У статті не згадано про конструктора совєтських космічних ракет і сателітів Сергія Корольова (Королів), українця, якого преса вже видає не лише за совєтського", а й за „російського ученого.

ТАРЗАН, Ч. 5952. На зустріч зі Сейбором!

Цілу ніч тубільці вюду бенкетували і танцювали недалеко свого ідола, чекаючи на годину жертвування!

Мавполюд також чекав, нервовий і кмітливо побоюючися . . .

Аж до світанку, коли його викликала сторожа. — Ходіть, вже час на зустріч зі Сейбором!